Academische Werkplaats Gezondheid Dichtbij

Icare werkt met haar samenwerkingspartners (Hogeschool Windesheim, VUMC, VU, GGD IJsselland, Isala klinieken, Medrie, gemeente Zwolle) aan het verbinden van preventie en zorg voor chronisch zieken en de risicogroepen voor deze ziekten

Doel
De Academische werkplaats Thuiszorg (AWT) Overgewicht (2008-2011) heeft voor de regio Zwolle een evidence based ketenaanpak ontwikkeld voor de preventie en behandeling van overgewicht en obesitas bij kinderen (0-19) en bij ouderen (60+). Vanaf 1 januari 2012 is de AWT Overgewicht verbreed en verankerd in de vorm van de AWT Gezondheid Dichtbij. De ambitie van deze werkplaats is het samenbrengen van regionale en landelijke initiatieven die zich richten op het verbinden van preventie en zorg voor chronisch zieken en voor de risicogroepen voor deze ziekten. De gemeenschappelijke grondslag is om de preventieve activiteiten in de zorg vorm te geven en te borgen in de keten opdat de klant zo kort mogelijk “zorgconsument” zal zijn. Belangrijk in deze initiatieven zijn ook: de behoeften van de patiënt/cliënt, een goede samenwerking in de wijk en een goede verbinding van collectieve en universele preventie met de zorg.

Resultaten en producten
Verankering van Infrastructuur
In de AWT Gezondheid dichtbij heeft men ervaren dat de werelden van praktijk, onderzoek en beleid verschillend zijn. Zo verwacht de praktijk snel antwoorden en de wetenschap gedegen onderzoek. Dit kan botsen. De AWT Gezondheid dichtbij heeft ervaren dat het belangrijk is dat:
- onderzoekers een goede inkijk krijgen in de praktijk;
- onderzoeksvragen vanuit de praktijk ontstaan;
- de praktijk wordt betrokken bij het opzetten en uitvoeren van onderzoek en bij het vertalen van onderzoeksresultaten naar verbeterpunten en toepasbare producten voor de praktijk.

De AWT Gezondheid dichtbij zet daarom de samenwerking en de werkwijze en de projecten voort en initieert daar waar mogelijkheden zijn ook weer nieuwe praktijkgerichte onderzoekprojecten. Zij focust daarbij op betere integrale zorg voor chronisch zieken.

Onderzoeksprojecten

1. Ketenaanpak Overgewicht
In de regio Zwolle is een samenwerking tot stand gebracht tussen onderzoek en praktijk. Vanuit deze samenwerking is een evidence-based ketenaanpak ontwikkeld voor de preventie en behandeling van overgewicht en obesitas bij kinderen (0-19) en ouderen (60+). Deze aanpak is gebaseerd op de CBO-richtlijn obesitas en de Zorgstandaard Obesitas. Samen met de praktijk is de kennis uit deze richtlijn en zorgstandaard vertaald naar een Zorgprogramma Gezond Gewicht kinderen en een Zorgprogramma Gezond Gewicht senioren.

In fase 1 is er draagvlak gecreëerd bij ketenpartners in de regio Zwolle voor de uitvoering van het project en is inhoudelijke afstemming gezocht met aan aantal landelijke (PON, JOGG, Convenant Gezocht Gewicht, CIAO) en lokale (Zwolle Gezonde Stad) partijen en initiatieven voor de preventie en behandeling van overgewicht.

In fase 2 is een verkennende studie verricht onder zorgprofessionals en einddoelgroepen (ouders en ouderen) om inzicht te verkrijgen in de huidige ketenzorg en de gewenste ketenzorg voor overgewicht en obesitas. De beschikbare interventies in de regio Zwolle zijn geïnventariseerd en in de vorm van een sociale kaart inzichtelijk gemaakt. Uit deze verkennende studie bleek dat het niet nodig is aparte zorgketens te ontwikkelen voor autochtonen en allochtonen en voor mensen met een hoge en lage sociaal economische status. Het is wel belangrijk om goed aan te sluiten bij de belevingswereld en de verwachtingen van de verschillende doelgroepen.

In fase 3 is de gewenste ketenzorg en de bijbehorende producten verder ontwikkeld in de vorm van een zorgprogramma Gezond Gewicht kinderen en een Zorgprogramma Gezond Gewicht senioren. Ook is een stappenplan beschreven voor de ontwikkeling van ketenzorg gezond gewicht. Alle ontwikkelde producten zijn via een website (www.zorgvoorgezondgewicht.nl) toegankelijk gemaakt. En in fase 4 is de implementatie van de zorgprogramma’s ingezet. Er is een set van

kwaliteitsindicatoren opgeleverd aan het PON. En er zijn vervolgprojecten voorbereid. Gedurende het project zijn meer partners aangehaakt. Zoals MCC Klik en de Zorggroep Zwolle (verbinding met de huisartsen), de Isalaklinieken en de gemeente Zwolle en zorgverzekeraar Achmea. De verbinding met de gemeente Zwolle komt ook tot uiting in de aansluiting van de werkplaats bij Zwolle Gezonde Stad.

2. Leefstijlgerichte preventie in de zorg
In een ander project is een cliëntgerichte werkmethode ontwikkeld, ingezet en geëvalueerd voor zorgverleners en welzijnswerkers om in hun reguliere contacten met de cliënt meer aandacht te besteden aan de (on)gezonde leefstijl. Uit het onderzoek is gebleken dat de werkmethode uitvoerbaar is in de praktijk, en dat de methode bijdraagt aan een beter bereik van leefstijlgerichte preventie in de zorg. De methode ondersteunt zorgverleners en welzijnswerkers om (vaker) in gesprek te gaan over aan leefstijl gerelateerde gezondheidsrisico's en -problemen. De methode is met subsidie van ZonMw inmiddels geïmplementeerd in 10 wijkteams van zorgorganisatie Icare. De werkmethodiek is beschikbaar voor geïnteresseerden. Vilans, CBO en Windesheim hebben een aanbod ontwikkeld om andere (thuiszorg)organisaties en professionals te ondersteunen bij het implementeren/gebruik van de werkmethode.

Kennis uit bovenstaande projecten wordt benut in de aan de werkplaats deelnemende praktijkinstellingen en in het onderwijs van Hogeschool Windesheim en de Vrije Universiteit.

Vindplaats van hierboven genoemde resultaten en producten
Website Academische Werkplaats Gezondheid Dichtbij
http://www.awtgezondheiddichtbij.nl/
Werkmethodiek leefstijlgerichte preventie in de zorg
http://www.kennispleinchronischezorg.nl/kcz/Kennisplein-Chronische-Zorg/Kennisplein-Chronische-Zorg-Ons-aanbod/Kennisplein-Chronische-Zorg-Ons-aanbod-Diensten/Werkmethodiek-leefstijl.html
- ZonMw-brochure 'Het stokje overdragen' (pag. 12)
http://www.zonmw.nl/nl/publicaties/detail/het-stokjeoverdragen/?no_cache=1&cHash=c3245d615f7b02b0528ab80cf4b4da89

Contactinformatie
Margriet de Boer, projectleider Academische Werkplaats Gezondheid dichtbij, Icare
m.deboer@icare.nl

Tommy Visscher, Onderzoekscoördinator OPOZ (VU/VUMC/Windesheim)
tls.visscher@windesheim.nl